

žal. úřadem zjištěné, nelze shledati, že by smlouva ta nebyla žal. úřadem náležitě oceněna, jak mu stížnost vytýká, ani že by nebyl spis do-
ložen a byl nelogický úsudek žal. úřadu, že mezi st-lem a firmou poměru
služebního nebylo. Důsledkem toho není možno uznati důvodnou ani ná-
mitku nezákonnosti nař. rozhodnutí.

Č. 10.513.

Živnostenské právo. — Dávky za úřední úkony:
I. * Prodejna živnosti výrobní není stálým místem provozovacím ve
smyslu § 39 živn. ř., nýbrž skladem ve smyslu § 40 živn. ř. — II. * Při-
jetí oznámení o zřízení prodejny živnosti výrobní je podrobena dávce za
úřední úkony podle sazby C pol. 11 vl. nař. č. 254/26 Sb.

(Nález ze dne 2. května 1933 č. 1159/32.)

V ě c: Firma J. a spol., veř. obch. spol. v Praze proti zemskému
úřadu v Praze o dávku za zřízení benzinových čerpacích stanic.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem z 26. července 1930 předsedal magistrát hlav.
města Prahy veřejné obchodní společnosti J. a spol. v Praze podle zák.
č. 53/25 a vl. nař. č. 254/26 mezi jiným i dávku za zřízení 20 čerpacích
stanic v Praze (pobočných závodů) podle pol. C 11 úhrnem částkou
4.000 Kč.

V odvoláních dovozovala st-lka, že benzinové čerpací stanice nejsou
pobočnými závody ve smyslu § 40 živn. ř., nýbrž jsou to vedlejší skla-
diště, resp. výdejny závodu hlavního, obstarávající bezpečné uložení
benzinu a výdej na konsumenty. Nejsou prý samostatné, neboť jsou
spravovány ústředním skladištěm v továrně v L. a pokud vydávají ben-
zin za hotové, knihuje se tržba všech stanic v závodě hlavním. Tržba ně-
kterých stanic je příliš nepatrná v poměru k rozsahu hlavního závodu,
než aby mohly být považovány za pobočky hlavního závodu. Tyto ben-
zinové pumpy jsou mechanické přístroje na automatické čepování ben-
zinu a mají být tudíž považovány za automaty a nikoli za filiálky.

Toto odvolání zamítl žal. úřad nař. rozhodnutím z těchto důvodů:
»Čerpací stanice je novodobé zařízení závodní k rozprodeji zboží, ob-
dobné prodejnímu skladu. O jejím zřízení musí podnikatel učiniti ozná-
mení živn. úřadu podle odst. 1 § 40 živn. ř. jako o zřízení skladu prodej-
ního nebo pobočného závodu. Není tudíž benzinová čerpací stanice pou-
hým skladištěm, určeným jen k uschování zboží, v němž se toto nepro-
dává, tím méně pouhým automatem.«

Stížnost na toto rozhodnutí podaná dovozuje, že uvedené stanice jsou
dodávkovým zařízením a že jsou bezprostřední součástí hlavního zá-
vodu, který je spravuje a na ně dozírá, a že lze je považovat nejvýš za
stálé provozovací místnosti podle § 39 živn. ř. Poněvadž jsou v téže obci
jako závod hlavní, nespádají pod pojem vedlejšího závodu nebo skladu
podle § 40 živn. ř., jehož zákonným předpokladem je, že se nalézá v jiné
politické obci než závod hlavní.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Podle položky C 11 vl. nař. z 22. prosince 1926 č. 254 Sb. vyměřuje

se dávka za přijetí oznámení o zřízení vedlejších závodů nebo skladů, ať jde o živnost svobodnou, řemeslnou nebo koncesovanou. Ježto o vedlejších závodech a skladech jedná § 40 živn. ř., dlužno míti za to, že shora uvedenou dávku platiti jest jen z přijetí oznámení o zřízení provozoven v § 40 živn. ř. uvedených, nikoliv z přijetí oznámení o zřízení stálých místností provozovacích (dílů, prodejen), uvedených v § 39 živn. ř.

Názor stížnosti, že benzinové čerpací stanice v konkrétním případě jsou stálými provozovacími místnostmi podle § 39 živn. ř., je mylný, jak vyplývá z následujících úvah.

Chce-li kdo provozovati nějakou živnost svobodnou neb řemeslnou, je podle § 11 živn. ř. povinen ohlásiti to živn. úřadu a v ohlášce mezi jiným udati též zvolené místo, kde zaměstnání své hodlá provozovati (§ 12 odst. 1 živn. ř.). Německý text zákona označuje toto místo slovem »Standort«. Není-li mezi jiným proti tomuto místu závady, vydá úřad žadateli živn. list na jeho legitimaci. Tím je řečeno, že žadatel provozuje pak po právu svoji živnost na tomto místě nebo z tohoto místa. Rozlišování toto má svůj důvod v tom, že jsou živnosti, které podle své povahy mohou býti provozovány v ohlášeném stanovišti (na př. krejčí, švec, pekař), že jsou však též živnosti, které lze provozovati jen mimo stanoviště (na př. malíř pokojů, dlaždič, pokrývač). V prvním případě stanoviště obsahuje zpravidla zároveň stálou provozovací místnost, v druhém případě stanoviště je místem, z něhož se provoz živnosti řídí a v němž se soustřeďuje. Stanoviště živnosti může však i podle vůle živnostníkovy býti jinde, nežli kde je stálá místnost provozovací. Mezi oběma pojmy »stanoviště« (Standort) a »stálá provozovací místnost« (Betriebsstätte) rozlišuje výslovně na př. § 24 odst. 2 živn. ř. Rozlišuje tak i § 39 živn. ř., jenž praví: Ti, kdož provozují živnosti svobodné, aneb řemeslné, mohou v obci svého stanoviště míti několik stálých místností provozovacích (dílů nebo prodejen) a mohou je přeložiti na jiné stanoviště v obci, jsou však povinni oznámiti to živn. úřadu. Z toho je patrné, že slovem »stálá místnost provozovací« (feste Betriebsstätte) rozumí zákon zřetelně ono místo, na němž se živnost podle své povahy skutečně stále provozuje, bez rozdílu, zdali tu je také stanoviště živnosti čili nic.

Nelze ponechat mimo zřetel, že § 39 živn. ř. blíže determinuje pojem stálých místností provozovacích tím, že k němu připojuje v závorkách slova »dílů nebo prodejen«, čímž dává zřetelně najevo, že míní tu jen takové stálé místnosti provozovací, které jsou dílnami nebo prodejny. Netřeba blíže dokazovati, že slovo »dílňa« již podle obecné mluvy znamená místnost, v níž se určité zboží vyrábí. Je tedy slovo »dílňa« v § 39 označením stálých místností provozovacích u živností výrobních, neboť jen tyto se zabývají výrobou zboží.

Pokud však jde o prodejny, jsou možny případy dva: buď jde o prodejnu živnosti obchodní, nebo o prodejnu živnosti výrobní. V prvním případě je prodejna stálou místností provozovací, poněvadž obsahem živnosti obchodní je právě prodej zboží, živn. činnost obchodní nemůže zpravidla býti jinak vykonávána nežli v prodejně. Jiná věc je u prodejen živností výrobních. Těmto živnostem, jejichž obsahem je výroba zboží, konkrétně vymezená živn. listem, přísluší i právo vyrobené zboží prodávati. Právo to, poněvadž je povahy aksesorní, může býti vykonáváno jen v důsledku živn. výroby toho kterého zboží. Vykonává-li výrobce

toto své akcesorní právo ve zvláštní prodejně, nemůže tato prodejna být právně hodnocena za stálou místnost provozovací ve smyslu § 39 živn. ř., a to již proto ne, že zřízení prodejny předpokládá existenci zvláštní dílny, v níž se zboží, jež v prodejně má být prodáváno, vyrábí a které je právě stálou místností provozovací a to provozovací místností hlavní. Jinými slovy: Živnosti výrobní mohou být podle své povahy provozovány jen v dílnách; existence dílny vyrábějící zboží je předpokladem zřízení prodejny, v níž se má vyrobené zboží prodávati. Prodejna živností výrobních může být zřízena jen jako dodatek k dílně, vedle ní; bez dílny jako hlavní místnosti provozovací prodejna na prodej vyrobeného zboží již pojmově existovati nemůže. Těmito znaky charakterisovány jsou však vedlejší závody nebo sklady po rozumu § 40 živn. ř., jež připouští zřizování jich vedle hlavní místnosti provozovací. (»Wenn die Gewerbetreibenden neben der Hauptbetriebsstätte Zweigetablislements oder Niederlagen errichten wollen«).

Z toho se podává logický závěr, že slova »stálé místnosti provozovací« v § 39 pojí se v bližší determinaci v závorkách připojené (dílny nebo prodejny) k živnosti výrobní nebo k živnosti obchodní, čili slovo »dílna« znamená stálé místo provozovací živností výrobních, slovo »prodejna« pak stálé místo provozovací živností obchodních. Prodejny živností výrobních stálým místem provozovacím ve smyslu § 39 nejsou, nýbrž jsou »sklady« po rozumu § 40 živn. ř.

Aplikují-li se tyto zásady na sporný případ, lze říci toto:

Stěžující si firma, jež zřídila v Praze sporné čerpací stanice benzinové, zabývá se podle opovědi z 23. července 1930 a vydaného jí na to živn. listu tovární výrobou olejů a tuků minerálních, rostlinných a zvířecích, mícháním olejů a výrobou všeho druhu maziva se stanovištěm v Praze II., a s provozovnou v Libni. Je tedy majitelkou výrobní živnosti, jejíž stanoviště (§§ 12, 13 živn. ř.) je různé od stálé provozovací místnosti (dílny). Čerpací stanice benzinové v Praze, o něž ve sporu jde, nejsou svojí povahou nic jiného nežli místa, na nichž firma způsobem u takových stanic typickým pomocí zvláštního zřízení produkty své výrobní činnosti prodává. Stanice ty nezaměstnávají se výrobou olejů a maziva, nýbrž prodejem těchto výrobků podle akcesorního práva každé výrobní živnosti příslušejícího. Podle svého určení, zařízení a způsobu provozu předpokládají — aby mohly fungovati — existenci hlavní místnosti provozovací (továrny v Libni), jejíž živn. účely prodejem zboží podporují a jíž slouží. Zánikem továrny, hlavního místa provozovacího, by zanikly. Jsou tedy prodejními sklady po rozumu § 40 živn. ř.

Při tom nezáleží na tom, že jsou tyto prodejní sklady v téže obci jako závod hlavní. Názor stížnosti, že zákonným předpokladem vedlejšího závodu nebo skladu podle § 40 živn. ř. jest, že se nalézá v jiné politické obci než závod hlavní, odpovídá obsahu, jaký měl předpis § 40 ve znění zákona z 15. března 1883 č. 39 ř. z., kde tento předpoklad byl výslovně uveden (»Jestliže živnostníci mimo obec svého stanoviště zřídili vedlejší závody nebo sklady«). Zákon z 5. února 1907 č. 26 ř. z. však od tohoto předpokladu upustil, takže ode dne účinnosti právě cit. zák. vedlejší závody a sklady lze zřizovati také v obci závodu hlavního (srv. v ýn. min. obch. z 15. března 1907 č. 5942). Druhá věta prvního

odstavce § 40 živn. ř. má pak na mysli jenom ohlašování v tom případě, kde závod vedlejší se nalézá mimo obec závodu hlavního.

Jestliže tedy žal. úřad posoudil čerpací stanice benzinové, o něž jde, jako sklady ve smyslu § 40 živn. ř., a vycházejí z tohoto předpokladu vyměřil st-lce dávku podle sazby C pol. 11 vl. nař. č. 254/26 Sb., nelze výrok ten shledati nezákonným.

Č. 10.514.

Zaměstnanci veřejní (Slovensko): Má veřejný notář vůči státu nárok na povolení diet z důvodu vedení dvojí domácnosti?

(Nález ze dne 2. května 1933 č. 7938.)

Věc: Dr. Jan Sch. v B. proti ministerstvu spravedlnosti a proti správnímu výboru spojených veřejnonotářských komor na Slovensku v Bratislavě o diety z titulu vedení dvojí domácnosti.

Výrok: Stížnost do výměru správního výboru spojených veřejnonotářských komor na Slovensku v Bratislavě se odmítá pro nepřipustnost. Stížnost do rozhodnutí ministerstva spravedlnosti se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: St-l, advokát v P., byl výnosem min. sprav. z 14. června 1924 jmenován veřejným notářem v B. Přisahu veřejného notáře složil dne 22. září 1924. Podáním z 26. dubna 1929 žádal cestou správního výboru spojených veřejnonotářských komor na Slov. min. sprav. o povolení diet z důvodu vedení dvojí domácnosti, odůvodňuje žádost tím, že dne 16. října 1924 začal konati službu v B., že však nemohl až dosud si zaopatřit v místě tom rodinný byt a že jest proto nucen vésti dvojí domácnost. Podáním z 1. července 1929, z 18. července 1929 a z 4. srpna 1929, řízenými na správní výbor spojených veřejnonotářských komor na Slov. v Bratislavě, upomínal vyřízení této žádosti. Nato obrátil se st-l podáním z 6. května 1930 přímo na min. sprav. poukazuje k tomu, že již dne 26. dubna 1929 podal žádost cestou správního výboru za udělení diet z důvodu vedení dvojí domácnosti, že žádání toto třikrát poháněl, že však vyřízení žádosti až posud neobdržel, takže jest nucen obrátiti se na min. sprav. přímo. Spolu žádal, aby mu min. sprav. povolilo, aby mohl bydleti v P. a dojížděti do B.

Podání toto vyřídilo min. sprav. nař. výnosem takto: »Min. sprav. nevyhovělo připojené přímo podané žádosti Dra Jana Sch., veřejného notáře v B., aby byly mu povoleny diety z důvodu vedení dvojí domácnosti a dále povoleno bydleti mimo úřední sídlo v obci P. Žadatele bylo by poučiti při intimaci tohoto výnosu, že veřejní notáři nemají vůbec právního nároku proti státu na jakoukoliv náhradu za vedení dvojí domácnosti a upozorniti na předpisy § 51 zák. čl. XXXV:1874 a § 42 zák. čl. VII:1886, jakož i na povinnost podávati žádosti min. sprav. prostřednictvím správního výboru komory.«

Správní výbor spojených veřejnonotářských komor na Slov. vyrozuměl o tom st-le výměrem z 27. října 1930, jenž zní: »Vašú priamo na Min. Sprav. podanú žiadosť zo dňa 6. mája b. z. o povolenie diet v prí-